

Myšlení (od slova myslet)

Hledal jsem význam slova „**myslet**“, abych si potvrdil, nebo vyvrátil svoje mínění (svůj úsudek) o tomto slovu. To proto, abych si nemyslel, že všechno vím a mohu mravokárně určovat správnost, nebo nesprávnost tvrzení ostatních, a že tedy pouze já mám patent na rozum. Kromě toho, že se jedná o vyjmenované slovo (možná si i někdo vzpomene, o co se jedná), tak daný výraz, tedy slovo, vyjadřuje používání mentálních (duševních, myšlenkových, rozumových) činností k vytváření úsudku, čímž následně může dotýčný (dotyčná) zastávat určitý názor.

Nyní se možná ptáte, co to mele? Proč se zabývám něčím tak samozřejmým, co vlastně znáte. Pamatuji ještě, v době kdy jsem rozum bral (zda jsem nabral nechť posoudí druzí) a byl „pubertákem“, neboť patřím ke generaci, kdy se „týnejdři“ ještě nenarodili, jak mi táta mnohdy říkal: „*Kuře chytřejší slepice.*“ Ne že bych nechápal, jen jsem nemohl pochopit, proč nad mnohými jednoduchými věcmi tak přemýšlí, když se dá vše jednoduše a rychle vyřešit. Už jsem to ale napsal o pár řádků výše. Jednalo se o dobu, kdy jsem vše řešil pohledem černá/bílá, ano/ne, dobré/špatné. Z dnešního pohledu je to jasné a logické. Vše je dáno našimi životními zkušenostmi, množstvím řešených problémů a především znalostí výsledků, které toho byly mnohdy důsledkem. A když jsem tyto zkušenosti neměl, mohl jsem rozhodovat jen na základě toho, co jsem si myslel, že by tak mělo být. Vzpomínám také, jak táta říkával: „*Myslet, znamená mnohdy h... vědět,*“ nebo po některých mých nesmyslných skutcích: „*Myslel jsi hlavou nebo p...?*“

Proto i tento článek píši na základě toho, co se mi notně nelíbilo, pohledem mého **kritického myšlení**, které se dnes skloňuje ve všech pádech. Ne okamžitě, ale s notnou dávkou odstupu, abych se nejprve zkusil zamyslet, porovnat se svými zkušenostmi. Jen krátce se zastavím u kritického myšlení. To slychávám od mnohých nezkušených, ale notně sebestředných jedinců, kteří mají, tedy aspoň doufám, pokud budou trochu kriticky uvažovat a následně také myslet, vše ještě před sebou. Nebo komukoli připadne zcela normální, že jedinec, který nedovršíl mnohdy ani třicet let svého věku, „**moudře**“ poučuje druhé, co a jak dělat, jak se na věci dívat „**správně**“? Ne že by mne moji studenti na přednáškách mnohdy neobohatili, ba naopak. Co se týká technických trendů stoprocentně. A v mnoha případech mne také svými otázkami přimějí přemýšlet nad věcmi, o kterých jsem třeba neuvažoval, nebo je bral jako samozřejmé. Ale co je samozřejmé? Výsledkem „moudrých“ rozhodnutí je například zákaz používání slova „**problém**“ v některých firmách. A nejen používání tohoto slova, ale jsou i takové firmy, kde se za použití tohoto slova dává (tedy vlastně bere) peněžitá pokuta. Člověk (míněno pracovník nebo člen týmu), který takové slovo použije, je prý brzdou pokroku, nemyslí dopředu, podkopává rozhodování skvělých manažerů (mnohdy, jak říká můj kamarád, který má již přes sedm křížků na krku „**kindermanažerů**“). Toto slovo se nahrazuje slovem „**výzva**“. Nevím, jak u těch skvělých manažerů, ale podle mne musí být vždy nejprve příčina (to může, ale nemusí být ten problém), a teprve po ní může přijít důsledek. A důsledkem bude chyba, nebo preventivní řešení, tedy po problému by rozhodně mělo přijít řešení (v mém pojetí myšlení se může jednat o výzvu, chce-li to tak někdo nazývat. Nejprve příčina, následně důsledek. Nikoli opačně. Místo řešení však firmy (tedy ti správní manažeři si prosím dosadte) hledají výzvy, aby po nich žádné řešení ty problémy nevyřešilo, a chyby se mohly opakovat. A potom začnou hledat viníky, aby ukázali, jací jsou super manažeři. Ale je třeba si položit otázku. Opravdu chceme problémy řešit? Pokud jsem myšlenkově nedozrál a nemám zkušenosti, mohu se rozhodovat dobře, nebo se jen rozhoduji? Na základě toho co neznám, respektive na základě velikosti svého ega? Těch rádoby „manažerů“ jsou ve firmách spousty. A to, že nic neumím, neznamená, že se na „teplém místěčku“ nemohu udržet relativně dlouho dobu. Ale třeba to vnímám nesprávně, protože neumím správně použít právě to „**kritické myšlení**“. A přesně to jsem se dověděl v jednom rozhlasovém pořadu, který byste si mohli také poslechnout na internetu ještě dnes, od skvělého odborníka, který je ve věku mých potomků. Nejen, že napsal knihu (ve 27 letech), o který ví, že je nejlepší, ale ještě chce udělat z naší vlasti zemi, o které všichni budou hovořit jako o zemi, kde žijí lidé se skvělým kritickým myšlením, když už nemůžeme prý svět předběhnout v technických nebo jiných oborech. Pokud to opravdu myslí vážně, a jeho slovní vyjádření nejsou jen výtryskem jeho ega, měl by si možná přečíst svoji knihu a zamyslet se nad svými

vyjádřeními. Pokud se opravdu míní opravdu kriticky zamyslet. Pokud jen ví, jak to mají dělat druzí, podle mého názoru, je to asi zbytečné. A jen na okraj, „**prokrastinaci**“ miluji, a nevzdám se jí. A všem ji doporučuji všem!

Dalším z těch skvělých myšlenek je „**koučink**“. Dnes opět módní pojem, na kterém se velmi dobře žíví spousta manažerských koučů, kteří ukáží směr a dovedou do správného cíle. Jak ale mohu někoho dovést do správného cíle, když o daném cíli nic neví, o cestách ví, jen že se po nich kráčí, nebo cestuje. Ale vždy najdou správná řešení. A to nemluvím o těch nejšpičkovějších koučích, nebo koučkách (jak je to správně pro ženský rod vážně netuším), kteří se holedbají tím, jak těm a oněm firmám pomohli. Nebo se jen chlubí cizím peřím? A protože koučink je dnes velmi módní, a kdo jej nemá je snad skoro méněcenný, kupují si mnozí manažeři služby těchto obchodníků s pohádkami. Nebo jste už někdy zažili, nebo aspoň slyšeli, že by takový kouč někdy něco vyřešil? Já se setkávám jen s tím, že prý správně navedou a právě dovedou k tomu správnému cíli. A když se to nepovede, tak dotyčný, nebo dotyčná manažerka jen nesprávně spolupracovala a nedržela se směru kouče. Mnozí z vás si jistě vzpomenou na Ivana Hlinku. Profesora českého hokeje. To byl pro mne kouč „**par excellence**“ (v tom správném smyslu slova). A hokejisti, které vedl, by určitě se mnou souhlasili. A čím to bylo dáno? Vysvětluji si to ze dvou úhlů pohledu. Nejdříve to v sobě musel mít, a opět dle mého soudu měl, charisma a lidskou stránku věci. Bez ní se nic neobejde. Prohlašovat o sobě, že jsem odborník, je sice hezké, ale právě lidé, kteří se zamyslí, brzy přijdou na to, že se o odborníka nejedná. A když nemohou, nebo nechťejí myslet, tam rozhodně je jakákoli pomoc marná. Jak říká jedno staré české přísloví: „*Kde nic není, ani smrt nebere.*“ A tam potom není ani co vysvětlovat. Na neúrodné půdě jen málo co vyklíčí. A to druhé, co podle mne hraje důležitou roli, je právě význam toho slova. Pokud se jen trochu orientuji, tak význam anglického slova „**coach**“, znamená trénovat nebo vést. A trénovat nebo vést mohu jen něco, čemu rozumím. V oboru, nebo oblasti, ve které chápu souvislosti, zákonitosti. Bohužel se stále setkávám s tím, že kouč manažerů není žádným trenérem ani poradcem. A k čemu tedy je? Že by jen k podpoře svého ega, případně k vystavení faktury? Nebo celé vše nesprávně a nekriticky chápu? Ještě by místo kouče mohl být „**mentorem**“, tedy učitelem nebo moudrým rádčem. Ale jak učitel, tak i moudrý rádce musí mít znalosti, nadhled a zkušenosti. Minimálně. A to jednoznačně vylučuje účel manažerského koučování. Bohužel.

Pokud jste dočetli až sem, děkuji za Váš čas. Třeba vás moje slova osvěžila. Možná i podnítila váš zájem o myšlení, zamyšlení se. Nebo jste jen chtěli vědět, jak se bude moje myšlenková linie vyvíjet, abyste ji mohli odsoudit, protože vám je zcela jasné, že nechápu moderní proudy a trendy. A vlastně jako nemoderní vám nemohu ničím přispět. I vám děkuji. A přeji klidné probuzení, pokud budete mít možnost se probudit. Kdysi v této zemi probíhala akce „**Mládež vede Brno**“. A všichni již historicky víme, jak dopadla.

A prosím věřte, žádný strom neroste do nebe a žádný strom meziročně nepřirůstá více, proti předcházejícímu roku. Ale to už se dostáváme do jiné pohádky. Tolik oblíbené v mnoha firmách.

Ing. Ludvík FILIP

Pod Ještědem,

říjen, 2018

ludvik.filip@nbqc.cz